

Enstitüsü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı : İşletme
Programı : İşletme
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Mahmut Paksoy
Tez Türü ve Tarihi : Doktora – Ocak 2022

ÖZET

YÖNETİCİLERİN KARAR VERME TARZLARI İLE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ VE ÖRGÜT KÜLTÜRÜ ETKİLEŞİMİ:

İSTANBUL'DAKİ TEKSTİL İŞLETMELERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Ümit Özüren

Bu çalışmanın temel amacı, yöneticilerin karar verme tarzları ile kişilik özellikleri ve örgüt kültürünün etkileşimini araştırmaktır. Beş ana bölümden oluşan çalışmada birinci bölümde karar verme davranışının kavramsal çerçevesi incelenmiştir. İkinci bölümde, örgüt kültürü, üçüncü bölümde ise kişilik özellikleri ele alınmıştır. Dördüncü bölümde ise değişkenler arasında daha önce yapılmış çalışmalara yer verilmiştir. Çalışmanın son bölümünde araştırmanın İstanbul'daki tekstil işletmelerindeki 596 yönetici üzerinde uygulanan anket çalışmasının analizi ve bulguları ile nitel çalışma bulguları sunulmuştur. Veriler tanımlayıcı istatistikler, korelasyon, regresyon ve demografik değişkenler bağlamında varyans analizleri kullanılarak çözümlenmiştir. Bulgulara göre yöneticilerin karar verme tarzları, kişilik özellikleri ile örgüt kültürü algıları arasında anlamlı bir ilişkiler tespit edilmiştir. Nicel çalışma sonucu elde edilen bulgular, sektördeki 26 yöneticinin katılımıyla yapılan yarı yapılandırılmış görüşmelerde değerlendirilmiştir. Araştırma bulguları tekstil ve hazır giyim sektöründeki yöneticilerin rasyonel karar verme tarzını daha önemli görmelerine karşın, sektör dinamikleri gereği sezgisel karar verme tarzını kullanmayı tercih ettiklerini göstermektedir. Dışadönüklük, deneyime açıklık ve özdisiplin kişilik özelliklerinin negatif yönde, duygusal dengesizliğin ise pozitif yönde etkilediği kaçınan karar verme tarzı ise sektör yöneticileri tarafından kabul görmemektedir. Bağımlı karar verme davranışı üzerinde uyumluluk kişilik özelliğinin pozitif yönde ve deneyime açıklık kişilik özelliğinin ise negatif yönde etkileri olduğu görülmektedir. Anlık karar vermeyi özdisiplin kişilik özelliği negatif yönde ve duygusal dengesizlik ise pozitif yönde etkilemektedir. Sektördeki katı hiyerarşik yapının bağımlı karar verme üzerinde, sektörün dinamik yapısı ise anlık karar verme üzerinde etkili olduğu değerlendirilmektedir. Yaş arttıkça yöneticilerde rasyonel karar verme tarzı daha sık gözlemlenirken, kaçınan karar verme de artmaktadır. Erkek yöneticilerin kadın yöneticilere oranla daha kaçınan ve bağımlı karar verdikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Karar Verme Tarzları, Kişilik Özellikleri, Örgüt Kültürü,

University : Istanbul Kültür University
Institute : Institute of Graduate Studies
Department : Business Administration
Programme : Business Administration
Supervisor : Prof. Dr. Mahmut Paksoy
Degree Awarded and Date : Phd – January 2022

ABSTRACT

INTERACTION OF MANAGERS' DECISION-MAKING STYLES WITH PERSONALITY TRAITS AND ORGANIZATIONAL CULTURE:

A RESEARCH ON TEXTILE ENTERPRISES IN ISTANBUL

Ümit Özüren

The main aim of this study is to analyse the interaction between the decision-making styles, personality traits and organisational culture of the managers working in the textile industry. This study consists of five main parts, and in its first part, the conceptual framework of decision-making behaviour is examined. In the second part, organisational culture and in the third part, personality traits are discussed. The fourth part includes previous studies on the variables, and the research is in the last part. In the quantitative part of the research, the data analysis and findings of the survey conducted 596 managers working in textile enterprises in Istanbul are shared. The data is evaluated by using variable analysis in the context of descriptive statistics, correlation, regression, and demographic variables. According to the results, there is a significant relationship between the managers' decision-making styles, personality traits, and organisational culture perceptions. In the qualitative part of the research, the findings obtained from the quantitative study are assessed in the semi-structured interviews between 26 managers. In the conclusion part, the quantitative and qualitative research findings are explained, and suggestions are made accordingly. The research findings show that although the managers in the textile and ready-made clothing sector consider rational decision-making more important, they prefer to use intuitive decision-making styles due to the dynamics of the sector. The personality traits of extraversion, openness to experience and self-discipline affect avoidant decision-making style negatively, while emotional instability affects it positively; and this decision-making style is not accepted by the managers. It is seen that the personality trait of agreeableness has a positive effect on the dependent decision-making and openness to experience has a negative effect. Self-discipline personality trait negatively affects spontaneous decision making, and emotional instability affects positively. The strict hierarchical structure in the sector has a positive effect on dependent decision making, and the dynamic structure of the sector has a positive effect on spontaneous decision making. It is seen that male managers in the sector make more avoidant and dependent decisions than female managers.

Key Words: Decision Making Styles, Personality Traits, Organisational Culture